

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Abbati De Gothlanda, & de Northlanda & de Sutherlanda Præpositis
Lundensis diocesis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

sedem apostolicam appellantur. Nolentes igitur corundem fratrum differri justitiam, per iterata vobis scripta districte praepiendo mandamus quatenus in praedicto negotio secundum tenorem praecedentium litterarum omni occasione & appellatione cestantibus procedatis, memoratum Episcopum ad praedictae compositionis oblervantiam per suspensionem pontificalis officij & etiam, si opus fuerit, excommunicationis sententiam compellentes. Tu denique, fili Abbas, super te ipso &c. Datum Signie v. Idus Octobris, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ARCHIEPISCOPO, DECANO,
& Preposito Lundensis.

Epiſt. 120.
De institutio-
ne novi episco-
patus in Livo-
nia.
V. de infra epif.
124. 127. C.
lib. 14. Epif.
349.

Cum eo faciente qui venit salvum facere quod perierat & Ecclesiam suam nova semper prole focundat, Sackela & Hugenhusen de novo receperint verbum Dei, & per illius misericordiam qui veste nostræ humilitatis induitus, dignatus est peregrinari pro subditis, ut eos supernæ patriæ cives & aeterna beatitudinis faceret coheredes, Dei evangelium quasi semen cadens in terram bonam per partes illas sit longè latèque diffusum, ne huic novellæ plantationi diligentis agricultura cura desit, nostro fuit apostolatu supplicatum ut & locis per episcopalis dignitatis insignia & populis per circumspetū Prælati sollicitudinem faceremus sine moræ dispendio provideri. Neigitur gregi dominico desit cura pastoris, cum adhuc lupus rapax circumeat quarens quem devoret, paratus eō fortius ad rapinam quod recentius perdidit quod dii tenerat occupatum, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus inquisita & cognita veritate, si qualitas locorum populerit, ac facultates sufficient, & expedire viderint, episcopatum auctoritate nostra constitutatis ibidem, & vocatis qui fuerint evocandi, per electionem canoniam faciatis loco & populo provideri de persona idonea in pastorem, & jura quæ debent ad Episcopum & Ecclesiam pertinere assignari eis integrè ac quietè. Quod si non omnes &c. tu frater Archiepiscopo &c. Tu denique, frater Archiepiscopo, luper te ipso &c. Datum Signie v. Idus Octobris, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ABBATI, PRIORI, ET
Cellario de Monte sancti Nicolai
Rigenfis dioecesis.

Cum pastores Ecclesiae oves per de- Epiſt. 121.
Vt protegant
neophytes.
vium infidelitatis errantes ad ovile dominicum, non solum predicationis officio, sed etiam beneficiorum gratia, debeat invitare, grave gerimus & indignum quod, sicut accepimus, venerabilis frater noster Rigenfis Episcopus quosdam neophytes, vix adhuc plenè in sancta fidei eruditione plantatos, in injuriam fratrum militiae Christi exheredit in Riga, & Vide epif.
seq. alias indebita molestatione fatigat. Vnde contingit quod respicientes retro qui ad aratum jam manum posuerant, Christi jugum abiciunt, relabentes in pristina gentilitatis errorem, cùm in jam Christianos ea præsumat memoratus Episcopus quæ in gentiles nullatenus attentaret. Volentes igitur praedictos neophytes debita quiete gaudere, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus supradictum Episcopum ab ipsorum injuriis distinctione qua convenit sublato appellationis obstaculo compescatis. Quod si non omnes &c. duo vestrum &c. Tu denique, fili Abbas, super te ipso &c. Datum Signie v. Idus Octobris, pontificatus nostri anno sexto decimo.

ABBATI DE GOTHLANDA,
& de Northlanda & de Sutherland
Prepositis Lundensis dioecesis.

Quoniam nimis dispendiosum est & Epiſt. 122.
Dantur confe-
vatores fratri-
bos militie
Christi.
grave dilectis filiis fratribus militie Curtii de Livonia, cùm sint in remotis partibus constituti, pro singulis querelis apostolicam sedem adire, cùm frequenter a multis tam clericis quam laicis gravibus sint injuriis lacefisti, ad supplicationem eorum super hoc eis duimus providendum. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus cùm à dictis fratribus fueritis requisiiti, malefactores eorum in Bremenſi provincia constitutos, ut eis ablata restituant, & de dannis & injuriis irrogatis satisfaciant competenter, vel in aliquos compromitant qui appellatione remota justitia mediante procedant, per censuram ecclesiasticam sublato appellationis diffugio compellatis. Quia verò venerabilis frater noster Rigenfis Episcopus eos, sicut accepimus, in multis opprimere consuevit, volumus ut cùm vobis confiterit memoria Vide supra
epif. 121. tum Episcopum malitiosè vexare fratres

808 Epistolarum Innocentij III.

eosdem, eum ipsis in expensis legitimis
condemnetis. Quod si non omnes &c. duo
vestrum &c. Tu denique, fili Abbas, su-
per te ipso &c. Datum Signat v. Idus Oc-
tob. pontificatus nostri anno xvi.

MAGISTRO ET FRATRIBVS
militiae Christi in Livonia constitutis.

Epiſ. 123.
Confirmat eis
possessiones.

C Vm à nobis peritur &c. usque affen-
ſu, Saccale ac Hugenhuſen Gutlan-
dias adjacentes & omnia bona quae obtine-
tis in Gutlandia, ſicut ea omnia iuste ac
pacifice possidetis, ſalvo jure quod debet
ad Epifcopum & Ecclesiam pertinere, vo-
bis & per vos ordini vestro auctoritate apo-
ſtola confirmanus & praefentis scripti pa-
tricio communimus. Nulli ergo &c.
confirmationis &c. usque incurfurum. Da-
tum Signat v. Idus Octob. pontificatus no-
stri anno decimofexto.

VNIIVERSIS C H R I S T I
fidelibus per Saxoniam constitutis.

Epiſ. 124.
Quod subve-
niant Epifcopo
Estiensis praedi-
canti fidem.
Vide ſuprā epiſ.
120. & in ſa
epiſ. 125.

Q Voniam juxta ſententiam ſapienſis
ab adolescentia prona eft vita homi-
nis ad peccandum & diversis inquinamen-
tis obnoxia vitiorum, multa ei caritatis
opera proponuntur, ut ibi multiplicantur
remedia ubi morborum diversitas invaleſ-
cit. Sanè ad vestrā dudum credimus no-
titiam perveniſſe quod Dominus noster,
qui neminem vult perire, ſed omnes ad ag-
nitionem pertingere veritatis, calciamen-
tum ſuum in Livoniā miferatus extendit,
ad partes illas novos Apoftolos dirigendo,
per quos populus, qui uſque nunc ambu-
labat in tenebris, cerneret lucem magnam
ortam ambulantibus in medio umbra mor-
tis. Inter ceteros autem per quos in genti-
bus illis revelavit Dominus brachium ſan-
ctum ſuum, ut viderent ſalutare Domini
Dei ſui, venerabilis frater noster Estiensis
Epifcopus plurimū laboraſſe diſcenſit
& divina cooperante gratia profecit: qui
quamquam ſibi liceat eorum carnalia me-
tere quibus ſpiritualia ſeminat, cum os bo-
vis alligari non debeat trituranis, & Do-
minus iis qui annuntiant evangelium de
evangelio vivere ordinari, quia tamen,
cum ſit neophytorum Epifcopus, hac uti
meruit potestate, ne quod offendiculum
det evangelio Christi, eundem ſine baculo
atque pera portantem coram Regibus &
gentibus nomen Dei universitati vestrā
duximus propensiū commendandum, ca-
ritatem vestrā monentes & obſerantes
in Domino, atque in remiſſionem vobis
peccaminum injungentes, quatenus iſipsum

tamquam Iesu Christi Legatum recipiatis
benignè ac ſincera tractetis in Domino ca-
ritate, ſuam & coadjutorum ejus in evan-
gelio ex abundantia veſtra in hoc preſen-
ti tempore ſupplentes inopiam, ut & illo-
rum abundantia veſtra ſit ſupplementum
inopiae in futuro. Datum Laterani iii.
Kal. Novembr. pontificatus nostri anno
ſextodecimo.

EPISCOPO MONASTERIENSI.

A Beo qui neminem vult perire, ſed
Epiſ. 125.
Recipiat ſub
protectione fe-
dis apoftolice.
Vide ſuprā epiſ.
124.
aut omnes ad agnitionem perveniant
veritatis, tibi eſſe audivimus & credimus
inſpiratum ut venerabili fratri noſtro Ef-
tienſi Epifcopo, qui, ſicut ſervus fidelis &
prudens, in Domini vinea fideliter opera-
tur, cooperatoſ acceſdens, cum eo porta-
re propoſueris coram gentibus & Regibus
nomen Dei & dare ſalutis ſcientiam plebi
ſua. Nos igitur tuum pium propositum
dignis in Domino laudibus commendantes,
fraternitatē tuam monemus atten-
tiū & hortamur quatenus accenſus zelo
fidei Christianæ, ac ſperans quod qui af-
fectum tibi dedit, adicet & effectum,
evangeliftæ aggrediaris opus & officium
confidenter, ut cum illis qui euntes ibant
& flebant mittentes ſemina ſua, exultatio-
nis manipulos valeas reportare. Ut autem
prædicationis officium valeas liberiū exer-
cere, ſtatuimus ut, te hujusmodi pietatis
operi mancipato, Eccleſia & perſona tua
cum omnibus bonis ſuis ſub apoftolica ſe-
dis protectione conſtant. Tu denique,
frater Epifcope, ſuper te ipſo &c. Datum
Laterani iii. Kal. Novemb. pontificatus
noſtri anno ſextodecimo.

In eundem modum ſcriptum eſt Epifcopo
Verdenſi. In eundem modum ſcriptum eſt Epif-
copo Paderburnenſi.

ABBATIBVS, ARCHIDIACONIS,
Decanis, Prioribus, & aliis Eccleſiarum
Prelatis per Saxoniam constitutis.

A D vestrā jamdudum notitiam cre-
dimus perveniſſe quod Dominus no-
ſter, qui neminem vult perire, ſed ut om-
nes ad agnitionem perveniant veritatis, ad
partes Livoniā calciamentum ſuum miſe-
ratus extendit, & nonnullos gentilitatis te-
nebris obvolutos, ab eis oſtenſa ſibi luce
magna, quae ipſe eſt, miſericorditer libe-
ravit. Cum autem venerabilis frater noster
Estiensis Epifcopus, qui praedicando in
jamdičis partibus verbum Dei multū la-
boravit in evangelio & divina gratia coo-
perante profecit, animo indeſeffo dei-
reret